

La decleraziun da taglia/imposta vegn puspè

DA GION T. DEPLAZES

■ **Il schaner da mintg'onn trametta l'administraziun da taglia u ils formulars u ina brev (tenor giavisch) e fa endament l'obligaziun d'emplenir ora la decleraziun fiscala da l'onn passà. Il stadi pretenda da bler da nus. Nus pajaimpostas avain ina gronda lavur cun questa decleraziun dal diavel e latiers avain nus anc da pajar persuerter. Dentant, il stadi essan nus!** L'administraziun da taglia edescha mintg'onn il Mussavia per la decleraziun da taglia che maina nus tras tut ils formulars e ch'è propi nizzaivel. Quest mussavia vegn mo tramesa a quels pajaimpostas che giavischan da retschaver tut ils formulars sin palpiri. Il mussavia è da chattar en l'internet sut «www.stv.gr.ch» mo en tudestg e talian. Sin giavisch vegn el dentant tramesa tiers. Jau appreziesch quel perquai ch'el ma preschenta l'entira terminologia fiscala. Er la versiun electronica da la decleraziun da taglia che simplifitgescha fitg la lavur d'emplenir or ils formulars na datti betg en rumantsch!

Ina buna preparaziun è gia la mesa lavur!

Jau prend adina ils formulars cun las annexas da la davosa decleraziun e rimnel l'emprim ils documents necessaris. Il meglier è d'avair in dossier, ina mappa u in classifitgader spezial che serva durant l'entir onn per metter tut las actas ch'ins dovra al dretg lieu.

Emplenir or ils formulars

Il program «SoftTax GR» po vegnir chargià giu da la pagina d'internet da l'Administraziun da taglia dal chantun Grischun. Igl è en mintga cas da recumandar d'emplenir or ils formulars faschond d'iever da quest program.

Jau entschaid adina cun il formular principal (form. 1a). Quest formular renviescha als formulars auxiliars ch'èn avant maun.

Las entradas

Sin pagina 2 dal formular principal (1a) è d'inditgar las entradas.

Per las entradas da la lavur dependenta è d'aggiuntar ils certificats da paja per l'activitad principala, per diarias/schurnadas e per tuts auters onuraris.

Las entradas da l'activitad independenta è da cumprovar cun ils quintes annuals da las societads simplas e da persunas en dumonda.

Las indemnisaziuns d'assicuranzas (AVS, cassas da pensiun ed autras) e las diarias/schurnadas d'assicuranzas d'accidents, da malsauns, da dischoccupads e per perditas da gudogn e cas d'ina maternitad è d'attestar cun confermazions

Il fiduziari dat tips co emplenir or la decleraziun d'impostas.

MAD

che questas instituziuns ston metter a disposiziun.

Pli cumplitgà è da declerar ils sustegniments (aliments) retschavids. Qua dependi da las cunvegns da divorzi, separaziun e.u.v. Las cifras 6.1 e 6.2 sin la pagina 14 dal mussavia dattan scleriment.

Er las ulteriuras entradas èn explitgadas sut las cifras 6.3–6.5 sin la medema pagina.

Per declerar il retgav dals chapitals investids en immobiglias, vaglias e dabuns/credits datti il formular 7 per bajetgs e giaschom e formular 2 per ils contos da banca, emprests, aczias ed obligaziuns.

Per chasas ed abitaziuns (proprietad en condomini) dadas en locaziun èn ils tschains retschavids da declerar. La valur da l'atgna utilisaziun da chasas ed abitaziun vegn fixada en la stimaziun uffiziala che l'uffizi da stimaziun fa per tut terren surbajegia.

La valur fiscala dals bains immobiliars vegn calculada quintond ensemen duas giadas la valur da rendita ed ina giada la valur commerciala e dividend questa adiziun tras trais. Ils custs dal mantegniment da las immobiglias èn deducibels. Tgenins, gliez è pli che mo cumplitgà. Ina va simplamain betg senza consultar las explicaziuns sin las paginas 51 fin 55 dal mussavia.

Las vaglias ed ils dabuns/credits

Er il formular 2 per las vaglias ed ils credits/dabuns dat ina detga lavur. L'important è d'avair ils attests da chapital e tschains da las bancas ed ils extracts fiscals d'eventuals deposits da vaglias. Aggiuntar quests attests a la decleraziun simplifitgescha la lavur da l'administraziun ed evitescha dumondas da lezza. En cas d'emprests èn ils contracts ed ils quintes dals tschains d'aggiuntar. Guarda er las explicaziuns sin las paginas 33 e 35 dal mussavia.

Las deducziuns

Sin pagina 3 dal formular principal èn las deducziuns da declerar. Fitg impurtant!

Per las expensas professionalas datti il formular 3. I vala la paina da leger attentamain quest formular per vairamain er far valair tut las deducziuns pussaivlas che varieschan da persuna tar persuna.

Debits/daivets èn da declerar sin il formular 4. Tant ils debits sco ils tschains ston vegnir documentads. Las bancas tramettan las confermazions necessarias. Per emprests privats èn ils contracts ed ils quintes dals tschains d'aggiuntar.

Per las contribuziuns d'aliments pajads valan puspè las cunvegns concernentas. Las cifras 11.1 ed 11.2 dal mussavia dattan scleriment.

Contribuziuns a la cassa da cumpensaziun AVS etc. che na figureschan betg sin in certificat da paja vegnan messas a quint. Quai è p. ex. il cas tar persunas che chalan da lavurar avant il temp da pensiun. Quellas han da pajar contribuziuns AVS tenor ina calculaziun speziala che respecta er la facultad. Quests quintes èn d'aggiuntar a la decleraziun e d'inditgar sut cifra 12 dal formular principal.

Las cassas da pensiun, assicuranzas e bancas èn obligadas da confermar a scrit tuttas contribuziuns pajadas en las pitgas 2 (sche quellas na figureschan betg sin in certificat da paja) ed en la pitga 3a. Er questas contribuziuns èn deduciblas, sut cifras 13 e 14. Igl è da recumandar da pajar las contribuziuns en la pitga 3a. Persunas che pajan contribuziuns en la pitga 2 (cassa da pensiun) pon pajar 6768 francs per onn e persunas senza ina pitga 2 (p. ex. independents) 20% da las entradas ord activitad independenta, maximalmain 33 840 francs. Il chapital accumulà da questas contribuziuns na sto betg vegnir declerà sco facultad. Il remboursament da quest chapital l'onn da la pensiun è suttamess ad in pe da taglia privilegia.

Las premias d'assicuranzas

Per las premias d'assicuranzas datti il formular 5. La gronda part da las societads

d'assicuranza conferman las premias pajadas. Da tschellas pon ins pretender quests attests. Las deducziuns èn limitadas e descrittas en il formular 5. Er per la tgira d'uffants datti deducziuns.

Calcular quellas è cumplitgà. Ellas èn descrittas detagliadamain sut cifra 16 dal mussavia.

Custs da scolaziun

Per custs da scolaziun e furmaziun supplementara pon vegnir deducids fin a 12 000 francs. Las cundiziuns èn explitgadas sut cifra 17.4 dal mussavia.

Custs da malsognas, accidents ed impediments

Ils custs da malsognas, accidents ed impediments èn da declerar en il formular 6. Sche las cassas da malsauns na communitgeschan betg ils detagls dals quintes pajads èsi da pretender quest rendaint. Ils custs dals dentists na vegnan betg pajads da las cassas da malsauns ed èn perquai da declerar spezialmain. Er quest formular è pli che mo cumplitgà, guarda la cifra 22, paginas 45, 46 e 47 dal mussavia.

I vala simplamain la paina da leger attentivamain er las infurmaziuns sut cifra 22, pagina 20 dal mussavia.

La facultad

Per declerar la facultad è pagina 4 dal formular principal concepì.

Las valurs da las immobiglias sco er quellas da las vaglias e dabuns sa dattan or dals formulars 7 e 2.

La facultad investida en societads simplas e collectivs è da prender or da las decleraziuns da questas interpresas.

Per iertas betg distribuïdas ston mintg'onn vegnir elavurads rendaints annuals e decleraziuns fiscalas. Da quellas decleraziuns sa dattan las parts da la facultad e da las entradas per ertavel ch'èn da declerar.

Per ils autos privats èn d'inditgar la marca, l'onn ed il pretsch da cumpra. La valur fiscala vegn fixada automaticamain.

Las societads d'assicuranza han da communitgar las valurs fiscalas da las segiranzas. Quellas èn da declerar en il formular 5 che nus avain gia vis.

Ils debits/daivets sa dattan dal formular 4.

Conclusiun

Igl è sa mussà cleramain che nus Svizzers n'essan betg abels da far simplas leschas, ordinaziuns etc. Nus vulain adina resguardar tut ils differents interess. Quai chaschuna tut nossas cumplaziuns. E quai vala oravant tut per las taglias/impostas.

Perquai na poss er jau deplorablmain betg preschentar simpels tips per l'emplenir ora la decleraziun da taglia.